

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІГРАЦІЮ РОБОЧОЇ СИЛИ

Ю.К. Подпалова, студентка
О.М. Козакова, к.е.н., доцент
Одеський національний політехнічний університет

Трансформаційні зміни як процес перетворення сутнісних компонентів економічної системи охоплюють всі аспекти соціально-економічного життя країни, в тому числі й міграційні процеси. В Україні міграція робочої сили (від лат migration – переміщення, переселення) стала одним з головних наслідків трансформаційних процесів. Україна – одна з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі, де на сьогодні зовнішня трудова міграція є об’єктивною реальністю. Внаслідок постійного відбору фахівців шляхом їх виїзду за кордон Україна поступово втрачає науковців, робітників високої кваліфікації, що ще більше ускладнює подолання негативних проблем трансформаційного періоду [1].

У вітчизняній історії розвитку міграційних процесів виділяють чотири етапи, які частково перетинаються:

1) етап інтенсивного обміну населенням між Україною та іншими країнами колишнього СРСР (1991-1995 рр.);

2) етап становлення і розвитку зовнішньої трудової міграції з України та човникової торгівлі при скороченні обсягів міграції, пов’язаної зі зміною місця проживання (з середини 1990-х років до початку ХХІ ст.);

3) етап стабілізації зовнішньої трудової міграції та припинення човникової торгівлі (від початку ХХІ ст. до подій весни 2014 р.);

4) етап зростання масштабів зовнішньої трудової міграції та формування потоків вимушеної міграції (з весни 2014 р.).

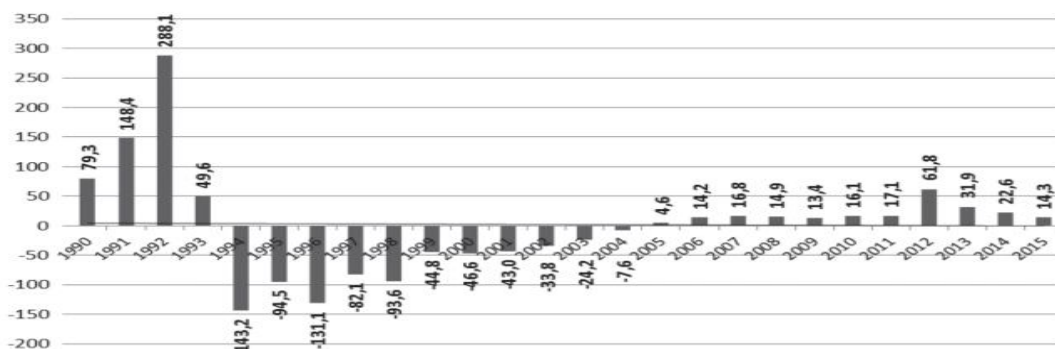

Рисунок – Сальдо міграції населення України у 1990–2015 рр. (тис. осіб)

*складено на основі [2]

Внаслідок регресивних тенденцій в трансформаційних процесах потоки заробітчанства в Україні сформувалися в умовах низької заробітної плати в зареєстрованому секторі економіки, підвищеного рівня безробіття та вимушеної неповної зайнятості, поширення бідності та високого рівня диференціації населення за доходами, значного розриву у рівнях оплати праці в Україні та в інших державах. Навіть економічний підйом, що певний час тривав в Україні з 2000 р., не призвів до реального покращення умов життя широких верств населення та зростання попиту на робочу силу. Можливості працевлаштування на офіційному ринку праці України залишилися обмеженими. Крім того, зайнятість в зареєстрованому секторі економіки держави не гарантує добробуту працюючим робітникам і нерідко не забезпечує потреб відтворення робочої сили на суспільно-нормальному рівні [3].

В цілому процес міграції населення з України пояснюється наступними причинами:

- структурною перебудовою економіки і нестабільною ситуацією на внутрішньому ринку праці як наслідок трансформаційних перетворень;
- значною різницею в умовах життя і рівнях заробітної плати в Україні та країнах Заходу;
- відсутністю перспектив професійного зростання для багатьох здібних людей;
- недостатнім рівнем безпеки громадян, не захищеністю прав власності;
- економічною нестабільністю в країні та невизначеністю шляхів виходу з неї [4].

До позитивних рис трудової міграції можна віднести пом'якшення напруження на ринку праці та підвищення добробуту окремих прошарків населення.

Між тим, масовий відплив робочої сили за кордон негативно впливає на розвиток всієї економічної системи країни, значно послаблює її виробничий, науково-технічний та інтелектуальний потенціал, і в цілому, економічний суверенітет держави.

Отже, на сьогодні еміграційна ситуація в Україні не відповідає її національним інтересам. Очевидно, що об'єктивною необхідністю стабілізації міграційних процесів має стати забезпечення з боку держави спрямованості економіки на структурну перебудову на базі новітніх технологій, на пріоритетність соціального та демографічного розвитку, на підвищення ефективності функціонування ринків праці, капіталу, товарів і послуг та грошей.

Список використаних джерел

1. Баб'як Г.П. Демографічні чинники та їх вплив на відтворення трудового потенціалу України / Г.П.Баб'як // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/5262/1/362-367.pdf>.
2. Позняк О. Зовнішня міграція громадян України за роки незалежності / О.Позняк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kennankyiv.org/wp-content/uploads/2016/12/Pozniak.pdf>.
3. Населення України. Трудова еміграція в Україні. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.idss.org.ua/monografii/poznyak_2010.pdf.
4. Бахчеванова Н.В. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобалізації / Н.В.Бахчеванова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/29084/26166>.

ЕКОНОМІКА ЩАСТЯ

В.Г. Ніколаєва, студентка
Науковий керівник: Н.О. Черепанова, старший викладач
Одеський національний політехнічний університет

Мета даного дослідження – показати і проаналізувати основні економічні аспекти «щастя», виявити можливості та межі використання психологічних досліджень в економіці «щастя», запропонувати оптимальну концепцію «щастя» в економіці.

Спочатку розберемося і дамо визначення до основних понять, які належить розібрати надалі. Щастя – це стан людини, яке відповідає найбільшій внутрішній задоволеності умовами свого буття, повноті і свідомості життя, здійсненню свого людського призначення.

Економіка щастя – новий напрямок в економічній теорії, що виникла в останні десятиліття в зв'язку з загостреною критикою ВВП і суміжних з ним показників. Задоволеність – позитивна оцінка різних аспектів життя, що мають особливе значення для індивіда. Вища ступінь прояву задоволеності життям – щастя.